

renew
europe.

SAAR
POL-L

UURING

Eestimaalaste värskeimad hoiakud Euroopa Liidu
võtmeteemade kohta

Tellijä: MEP Jana Toom

Märts 2024, Tallinn

Uuringu taust

Eesmärk	Käesolevas lühiküsitluses uuriti eestimaalaste värskeimaid hoiakuid Euroopa Liidu võtmeteemade kohta – käsitleti nii Euroopa Liidu laienemist kui ka kaitsevõimet.
Sihtgrupp	Uuringu üldkogumiks olid Eesti kodakondsusega elanikud vanuses 18+. Tegemist on esindusliku uuringuga, st küsitluse tulemused on laiendatavad vastavas vanuses Eesti elanikele.
Meetod	Uuring viidi läbi telefoni- (CATI) ja veebiküsitluse (CAWI) kombineeritud meetodil eesti ja vene keeles. Telefonis käsitleti 85% valimist ja veebis 15%. Telefoniintervjuudeks kasutati arvuti poolt juhuslikult valitud numbreid (RDD algoritm). Veebipaneeli vastajad on arvuti poolt juhuslikult valitud ca 28 000 panelisti hulgast, kelle e-kirja aadressid on kogutud telefoni- ja silmast silma küsitluste käigus.
Valimivea suurus	Maksimaalse valimivea suurus 95-protsendilisel usaldusnivool jääb $\pm 3,1\%$ piiridesse.
Vastanute arv	N=1000
Läbiviimise aeg	21.03–02.04.2024

Uuringu tulemused

Euroopa Liidu laienemine

Uuringus osalejatelt küsiti, milliseid riike nad näeksid Euroopa Liidu järgmiste liikmesriikidena. Ette oli antud 8 riiki, mille hulgast respondent pidi valima kuni 3 riiki. Tulemused näitavad, et kõige rohkem sooviti **Ukraina liitumist (57,3%)**, järgnesid **Gruusia (32,6%)**, **Türgi (23,9%)**, Montenegro (20,6%), Bosnia ja Hertsegoviina (14,1%), Põhja-Makedoonia (13,5%) ning Albaania (12,4%) ja Serbia (11,4%). Suurimad erinevused ilmsesid rahvuste lõikes – kui eestlaste hulgas olid esikohal Ukraina (66,5%) ja Gruusia (35,4%), siis mitte-eestlaste hulgas hoopis Montenegro (30,8%) ja Türgi (24,7%). Türgi osas eestlaste ja mitte-eestlaste arvamused ka ühtisid, liitumist toetas vastavalt 23,7% ja 24,7%. Mõlemad rahvusrühmad oli sarnasel arvamusel ka Kosovo osas – seda riiki sooviti EL liikmeks kõige vähem (vastavalt 5,0 ja 4,3 protsenti). Mitte-eestlased olid ka rohkem EL laienemise vastu (13,1% vs eestlased 4,1%). Hariduse lõikes joonistus välja, et põhi ja keskharidusega inimesed olid rohkem Türgi liitumise poolt (27,8% ja 27,5%) kui kõrgharidusega inimesed (15,2%). Montenegro puhul tekkis huvitav fenomen – mida kõrgem oli respondendi haridus, seda rohkem nähti seda riiki EL liikmena. Kui põhiharidusega vastajate seas toetas Montenegro liitumist vaid 11%, siis kõrgharidusega inimeste oli vastav protsent juba 28,4. Sarnane tendents oli ka Bosnia ja Hertsegoviina ja Põhja-Makedoonia puhul, kuid seal ei olnud protsentuaalsed vahed nii suured. Vaatasime tulemusi ka vanuse lõikes – joonistus välja, et mida vanem on inimene, seda rohkem toetas ta Gruusia liitumist. Kui 18-24 aastastest oli poolt vaid 22,9%, siis 75+ vanuserühmas juba 42,9%. Regionaalselt tulid kõrgeimad toetusprotsendid Ukrainale ja Gruusiale Kesk-Eestist (vastavalt 71% ja 41,3%), samas kui Kirde-Eestis olid samad protsendid vaid 34,6 ja 29.

Uuringu tulemused

Euroopa Liidu kaitsevõime

Respondentidele esitati ka 5 väidet Euroopa kaitsevõime kohta ja paluti hinnata kuivõrd nad iga väitega nõustuvad või ei nõustu skaalal täiesti nõustun, pigem nõustun, pigem ei nõustu ja üldse ei nõustu. Lihtsuse huvides on aruandes täiesti+pigem nõustun kategooriad kokku liidetud. **Kõige rohkem nõustuti väidetega “Euroopa Liidu riikide sõjalised ühisõppused on vajalikud” (87,6%) ja “Euroopa Liidu riikidel peaks olema ühine kaitsestrateegia” (86,5%).** Vähem toetust kogusid väited “Vajalik oleks luua Euroopa Liidu ühine, ühtse juhtimisega armee” (60,8%) ja “Euroopa Liit võiks vajadusel relvi osta kolmandatest riikidest” (62,8%). Kõige vähem oldi aga nõus väitega “Euroopa Liit peaks relvi ostma vaid oma liikmesriikidest” (47,6%). Mitte-eestlased olid mitmes küsimuses teisel arvamusel – EL riikide ühisõppusi toetas 70,1% (eestlased 91,5%), sarnane vahe oli EL riikide ühise kaitsestrateegia osas. Vajadusega osta relvi kolmandatest riikidest nõustus 47,4% (eestlastest 66,1%). EL ühisarmee loomisega oli nõus 50,7% mitte-eestlasi, eestlastest oli nõus 62,2%. Ainsana olid toetusprotsendid rahvuste vahel sarnased vaid väites, et EL peaks relvi ostma vaid oma liikmesriikidest (47,9% ja 46,7%). Soolises vaates tuli välja, et mehed olid rohkem nõus, et EL võiks relvi osta kolmandatest riikidest – 73,2% (naised 54,1%). Hariduslikus vaates suurenes haridustaseme kasvamisega toetus väidetele sõjaliste ühisõppuste ja ühise kaitsestrateegia kohta. Kõrgharidusega responendid nõustusid aga kõige vähem, et EL peaks relvi ostma vaid oma liikmesriikidest – 34,6% (põhi- ja keskhariidusega vastavalt 50,1% ja 54,1%). Kõige nooremad vastajad olid aga skeptilised EL ühisarmee loomise osas – 44,1% poolt (muudes vanuserühmades oli protsent 54,8-65,6). Regionaalselt sarnaselt rahvusega eristus Kirde-Eesti piirkond, kus elavad peamiselt mitte-eestlased.

EI OLE HEAD EGA HALBA TEAVET, ON VAID ÕIGE TEAVE